

NOVINKY Z ČECH.

Pravidla informace od spravodaje "Pok. Záp."

V Praze, 26. pros. '99.

Nové ministerstvo jeho úkoly. — Smírlo- vání začíná. Smírlo- vání vyhlásky. Bursky svátek. Doplnění volby. Univerzita česká — zřítel. Alois Oliva mrtev. Nema o uhlí v Čechách. Četníci vandrují z Čech a Moravy. Zima.

Nové ministerstvo — je zase úřadnické. Vlastnoručně listem jmenován Jindř. ryt. Vittek opět ministrem železničním a pověřen zatím předsednictvím minister- ské rady.

Ministerstvo dra. Vítka má jen tři ministry a šest sekčních čefů. Ba, hledí-li k minulosti premiera, který také prošel kariérou úřad- nickou a k dru. Chledowskému, jenž z dvorního rady byl povýšen za ministra, zbývá jako ministr sám jediný hr. Welsersheim.

Dr. Vittek měl při hledání kol- legů svých veliké potíže. Trvalo to do 22. pros. Teprve dopoledne mohl císaři předložiti hotovou li- stinu. Musil leckde sáhnouti k nejmłodšímu sekčnímu čefovi, když byl od starších dostal od- pověď zamítavou.

Smírlovaní začíná? — Zmínili jsme se již o tom, že má to začíti u šlecht. A opravdu, "Prager Tag- blatt" zaznamenává dnes zprávu, že dějí se pokusy o kompromisu, ve velkostatku v království če- ském a že za prostředníka mezi oběma stranami vyhlédnout jest ústavák kníže Max Egon Fuersten- berk, který nabíráje nyní v tá- boře ústaváckých velkostatků hraběte Osvalda Thuna. Program, vlastně podmínky kompromisu, diktované knížetem Maxem Eg- fuerstenbergem, prý jsou: pone- chati ústavákům asi 20 mandátů do zemského sněmu, zříditi národ- ní kurie — patřící s právem veta — a upravit jazykovou otázku zří- zením a národnostním obraněním krajských obvodů. Zdáli vyjed- návání o kompromisu v českém velkostatku již zabájeno, aneb jak daíko už pokročilo, zmíneň list nesdílje. Z podmínek knížete fuerstenberga však zřejmo, že ústaváckí velkostatkáři začínají opět tam, kde r. 1895 končili. Jak známo, byl kníže fuerstenberg r. 1895 se svým programem, jenž shodoval se s dnešním, od konser- vativního velkostatku odmítnut.

Smírlo vyhlásky. — Zatí co Pra- ger Tagblatt huđe smírnou, jiné listy zpívají docela jinou a zdá se, či nezdá — že opravdu pravdivější. Takž "Bohemia", za tepla pro- hlásila, že nyní méně, než kdydo li jindy, očekávají se dá zdar ně- jaké akce smírlovací. V roce 1890 byla prý k tomu vhodná doba. Tehdy byl prý smírlo vlastně již hotový a jestliže k němu nedošlo, nestalo prý se to vinou Němců. Nyní prý to sotva půjde. Němci prý dříve uvážiti musí, mají-li do sněmu vstupovati či ne, však tolik je prý jisto, že česko-německý smírlo nepokládají za věc zemskou, nýbrž za záležitost říšskou. Pod- kladem prý jim pro jednání o smírlo nemůže býti nic jiného, než svato- dušní německý program. Tlumoch- li "Bohemia" správně myslí, že po- slanců německých, potom ovšem úplné se srovnáváme s ní v náhle- du, že by ti, kteří očekávají od smírlovací akce na sněmu, či vedle sněmu nějaké polepsění zbědova- ných poměrů, jež zavládly v tom- to státě, dusiti měli tyto své ná- děje. Odkazovají zástupce lidu českého na punktace, jež známe- naly ponižení národa našeho ve vlastním domově na národ nižší kategorie, než na jakou činí Něm- ci nárok a doporučují jim svato- dušní program s německou řečí dorozumívací, je počínání, které nemůže jinak skončiti, než jestě větším odcizením a novým bez- ohledným bojem. Nekladli jsme nikdy valných nadějí do smírlovací akce s Němci, známe své odporce a víme, kdo je podněcuje a jim odvahu dává k dalšímu boji. Nej- méně ale jeviti budou ochotu ku smírlo, když vídeňská slabost ne- přestane se podřizovati jejich dik- tátu. Nevědět bychom, proč by nám ruku podávali, když za obstrukci, kterou provádějí bez- mála pětiletého roku, dostalo se jim odměny tak cenné — odvolá- ním jazykových nařízení.

Depřiorací volby. — První skupi- na dopřiorovacích voleb do sněmu českého, autných následkem toho, že se německí nacionální vzdali mandátů, protože česká většina pro absenci mandátů-jich nezob- vila a oni sami mandátů z milosti české uhlivati nechťeli, konala se 20. pros. Výsledek tohoto dne je takový, že německí pokrokaři strádili jeden mandát (v listovní-

ckých venkovských obcích, kde místo bývalého pokrokaře Křepka zvolen nacionál Kutscher 117 hlasy proti 74, jež připadly liberál- nímu protikandidátu); jinak zvoleni buď odstoupivší poslanci znovu, aneb kandidáti téže nacio- nální strany.

Česká universita, němá ryba. — Universita dosud nečinila projev proti zrušení jazykových nařízeň. Od zrušení jazykových nařízeň, jimiž jen částečná rovnost jazyka českého ve správě veřejné provedena byla, uplynuly dva měsíce. Protest svůj proti zrušení tomu podal v národě českém každý činitel, který důstojnost jazyka českého staví nade vše. První zá- konnou a mravní povinností má universita česká, by votum své položila ve věci spravedlivé. To od ní čeká veřejnost česká, to od ní očekává dorost intelligence. Vysoké učení však doposud mlčí!! V otázce vraždy Polenské univer- sita promluvila! Hned.

Alois Oliva, čes. mecenáš mrtev. 21. pros., o půl 4. hod. ranní, na věky zavřel oči všeobecně známý český velkoobchodník Alois Oliva. Zemřel po delší chorobě, která upoutala jej na lůžko, takže skoro po celý rok nemohl se zúčastniti veřejného působení. Úmrtním čís- radý Al. Olivy přestalo bít srdce šlechtetného lidumila, jehož jméno nalézá se v prvých řadách oběta- vých podporovatelů všech spolků humanitních a národních. Alois Oliva byl v nejšířších kruzích ná- řođa znám jako mecenáš, který štědrosti svojí přispíval všude, kde vyžadoval toho zájem lids- kosti a prospěch národa. Jemu po boku vždy věrně stála a ve štědrosti ho podporovala jeho choť Louise, která zemřela dne 8. ledna 1892.

Alois Oliva narodil se 11. září 1822 v Kutné Hoře. Rodiče jeho stihlo veliké neštěstí, neboť při požáru, který valnou část Kutné Hory obrátil v popel, přišli o celý svůj majetek. Malého Aloise ujal se tamnější katecheta P. Štěpá- nek a podporoval jej ve studiích gymnasiálních, načež se Oliva vě- noval obchodu, k němuž jevil zá- libu.

V letech třicátých byl přijat do závodu firmy Aug. Řihl (obchod se zbožím koloniálním) a po vy- učení vstoupil do obchodu firmy Urfus, starého to domu obchodní- me se zbožím střížným a koloniál- ním, kde požíval značné důvěry svého čefa, takže v mladistvém vě- ku 20 let stal se prokuristou této firmy.

Když v té době stal se Jindřich Dingler majitelem cukrovaru v Ruzyni u Prahy (jednoho z nej- prvějších cukrovarů v Čechách), přiměl Olivu, by do jeho služeb vstoupil za účtelného. Zde stal se Oliva za málo let říditelem a když cukrovar k netučenému rozkvětu přivedl, stal se společníkem firmy Dingler a spol.

Když u držoval v tehdejší době pilně styky s cizinou a to mělo i vliv na volbu jeho družky životem, povaj za choť sl. Bunsyovu, ro- dem z Dražďan. Oženiv se, toužil po samostatnosti a založil si v letech padesátých ve své vlast- ní domě na nároží Bradovské a Siroťel ulice (nyní Olivovy) samo- statný závod komisionářský.

Od těch dob balžal se Alois Oliva v popředí obchodního ruchu v odvětví cukerním, neboť zastu- poval nejen cukrovar ruzynský, nýbrž i rafinerie v Modřanech a Svijanech, cukrovary v Kutné Ho- ře, Ronově atd.

Roku 1863 byl zvolen do zastu- pitelstva král. hlav. města Prahy. Podnikav vřetězný boj proti ústa- vku Richtrovi na Smíchově, stal se zemským poslancem za toto město a později i poslancem říš- ským.

V letech šedesátých, kdy náš život národní dospěl k plnému rozvoji, byl Oliva štědrým podpo- rovatelém velkých snah národních a nebylo národního spolku nebo jednoty, jichž by nebyl býval zakladatelem.

I ve směru národohospodář- ském Oliva byl v předních řadách činným.

Měl veliký vliv na zřízení Živ- nostenské banky pro Čechy a Moravu a bursy Československé obchodní akademie, modřanské rafinerie, společnosti pro pa- roplavbu na řece Vltavě a mnoho jiných průmyslových podniků.

znamenán rytířským křížem řádu císaře Františka Josefa.

V roce 1884 se Oliva vzdal vel- koobchodu ve velkém stylu, věno- vav se tím více svým čestným funkčím jako člen obec. zastupi- telstva, přisedlíci c. k. obch. sou- du, censor rakous-uherské banky, správni rada městské plynárny a spofitelny, prvního českého c. k. priv. vzáj. pojišťovacího ústavu proti škodám z ohně a krupobití, společnosti pro paroplavbu na řece Vltavě a Labi.

Pro dobročinné podniky a pro vzdělání lidstva, jakož i pro nouzi trpící měl vždy Oliva otevřenou ruku a posadil této své dobroču- nosti korunu tím, že za souhlasu své choti věnoval ku zřízení a vy- držování ústavu pro zanedbané dívky dva své domy....

Oliva byl čest. měšťanem praž- ským a rytířem komtur. řádu.... Jeho legáty pro účele národní a humanitní činí přes 400,000 zl. — Jmění je 5 mil. zl.

Nouse o uhlí v Čechách. — Právě nyní před svátky a v tuhých zimách oznamují obchodníci s uhlím nejen ve velkých městech, ale již i na venkově, že bude v nejbliž- sích dnech nouze o uhlí, poněvadž jednak nedostatečná jízda, jednak nedostatečné zásoby v dolech vol- němu obchodnímu ruchu činí při- trž. Země naše, uhlím tak bohatá, nemůže zásobiti obyvatelstvo své palivem, poněvadž uhlíni barono- vě odvězí ješkerou uhlí za hrani- ce, doma ponechávajíce jen zboží druhého a třetího řádu, a k tomu ještě v zásobách tak malých, že sebe menší dopravní překážka nebo krutější mrazy učiní stagnaci v pravidelném odprodeji. V Plzni, v Kolíně, v Budějovicích a jiných městech může se sotva polovice objednávek vyříditi. Vzpomínáme na slova zvěčnělého dra. Julia Grégra, jenž na sněmě poukazoval na neplstojnost, že z uhlí vyvá- ženého ze země neplatí se daň, která by plynula do zemské pok- lada. Návrh jeho bude snad proveden, ale až v Čechách bude me s uhlím hotovi. Jest neuvěřit- ještě, že se při v Plzni, uprostřed pánve uhléne, není uhlí dostatek. Stejně v jiných místech, na př. v Ostravsku, ani za hotové není možno uhlí dostati. Země naše vykořisťována jest o své poklady a lid mrzne. Jak ze spolehlivých pramenů se oznamuje, není před- měsícem naděje na zlepšení situa- ce. Národohospodářským kruhům musí býti záležitostí tato v plně míře vysvětlena, aby náprava co nejdříve byla počtena.

Četníci vandrují. — 21. prosince večerním rychlíkem státní dráhy přijelo z Náchoda do Prahy 10 četníků, kteří tam byli vysláni k zamezení demonstrativních pro- jevů. — Dne 16. pros. vrátilo se 25 halickýých četníků přes Bilsko z Moravy do Halicě. Dále sdělje se z Brna, že po svátčích váno- čních odvoláno bude z Moravy dal- ších 225 četníků.

Zima — zima, velká zima. I přes 20 st. Rl... A nový sněh. Chudina mrzav, ptačto, zvět! Bida s nouzí všude. Pěkná to doba vánoční a novoroční. Pozdrav! —ica.

Ostrov Chatham.

Asi 600 mil na západ od pobře- ží jižní Ameriky nalézá se malé souostroví, nazvané Galapagos, nalézající k jiho-americké republi- ce Ecuador. Sestává z 15 ostrův- ků, z nichž největší, nazvaný Al- bamarie, jest 60 mil dlouhý. Co do rozsáhlosti patří ze skupiny ostrovů těch, sluje Chatham a nyní se vyjednává o jeho koupěni pro Spoj. Státy co uhléne stanice. Ostrůvek ten jest nyní již pro tuto zemi velice cenný a tím cennější by se stal, kdyby připlav, spoju- jící moře Atlantické s Tichým, byl docleň.

Souostroví Galapagos tvoří sku- pinu ostrovů v blízkosti jeden od druhého, tak že z jednoho na dru- hý jest viděti a mezi některými se nalézá úžina mořská jen v šíři 8 mil. Ostrůvky ty jsou vesměs ve- lice úrodné a zdravé, vzdor tomu, že ležejí na čáře rovníkové. Pod- něbí jejich jest ochlazené vodami okolními. Slovo Galapagos znamená černou želvu a jménem této pojmenovali Španělové ostro- vy ty proto, že když se na ně v 16. století první dostali, našli tu ohromné množství obrovských černých želv.

Ostrůvky ty jsou na pobřeží pusté, neb toto sestává ponejvíce ze zvětralé lávy. Jen tu a tam někdy skalisky vyskytují se jedot- livé kefy a kaktusy podivných útvarů, avšak dále do země jest

bujná vegetace, která se stále stupňuje, jak že ve výšce 800— 1000 stop nad hladinou mořskou lze nalézt tu nejbohatší květenu. Zvláště v kráterech dávnou vy- haslých sopek se ze zvětralé lávy utvořila prst' velice úrodná, z níž vyrůstá nejkrásnější rostlinstvo tropické všeho druhu. Deště jsou na výšinách těch hojně a tvoří se tu četné prameny.

Geologové se shodují v náhle- dech, že ostrovy Galapagos tvořily v dávné minulosti část pevniny jiho-americké, která se ponou- lila do hlubin mořských a jen nej- vyšší sopečnaté části země té zůstaly nad povrchem vod. Obrov- ské želvy, žijící v té době, uchýlily se na vysoká místa a uchovaly svůj rod i po všeobecné té potopě. Avšak odděleny jsouce od sebe, počaly se vyvíjeti každá skupina samostatně dle svého okolí, až během dlouhé doby se na každém ostrově vytvořil druh zcela zvlášt- ní, od oněch na jiných ostrovech rozdílný. Ano i ostrov Albararle má dva druhy želv, poněvadž jest na přič rozdělen mocným proud- em lávy, který želvy přelézti ne- mohou.

Zvláštěmí ostrova Chatham, jež vládá Spoj. Států koupit chce, jest veliké množství koček na něm žijících a všechny jsou čer- né. Jsou to potomky nějakých koček, ze stroskotané lodi se tu zachránivších, které se usadily v dřích podél pobřeží a živí se raky a rybami. Též jiná domácí zvířata se tu nalézají ve stavu divo- kém a všechna pocházejí z lodí stroskotaných na pobřeží. Na všech ostrůvkách lze nalézt stáda divokých prasat, koní, koz, ravy a hejna domácích zvířat. Nalézají se tu též osli ve stavu divokém, kteří přijali tu zvláštnost, že se posazují na bobek po způsobu zajíců.

Nejvýznamnějším zvířetem jest tu však ona obrovská želva, jež váha nežádka dosahuje až 600— 800 liber. Ano jest zaznamenána jedna, jež váha dosáhla 870 liber. Jinou vzácností jejich jest ještě, že jsou to poslední zbytky starodobé obrovské želvy, které se v dobách předhistorických čet- ně na zeměkouli vyskytovala. Avšak i těchto želv se nyní nalézá po skrovnu na ostrovech Galapa- gos, neb ty velké byly již téměř vyhynuty a sněženy. Odhaduje se, že asi 10 milionů těchto obrů bylo z ostrovů těch vyvezeno od jejich objevení, poněvadž maso jejich jest velice chutné.

Má se za to, že želva obrovská postrádá veškerého sluchu. Když se k ní člověk blíží, aby jej neví- děla, ani se nehne, ba ještě se nepohne, když je na ní steleno a stílec se chybí. Jakmile však zočí člověka, vydá ze sebe hlasitý sktek a v okamžik se vrhne do vody, kdež zmizí.

O přestupném roce.

Letošní rok 1900 jest zajímavý tím, že ačkoliv má býti rokem přestupným, poněvadž uplynulo čtyři roky od minulého přestupné- ho roku, přece jen jím není a únor letošní bude mít pouze 28 dní, a nikoli 29.

Rok 1900 jest přeskočeným přestupným rokem, a nikdo z pří- tomně žijících lidí nedočká se po- dobného případu, poněvadž podobný rok, jako letos, jenž máe býti pře- stupným a nebude jím, připadne až na rok 2100. Abychom mohli snáz vníknouti do způsobu ka- lendářního počítání, jest třeba, abychom začli s dnem, měsícem a rokem.

Den o 24 hodinách jest čas, jež vyžaduje země naše, aby otočila se kolem své osy. Doba, jež up- lyne, než měsíc obepluje naši ze- měkouli, trvá jeden měsíc a doba, jež země potřebuje, aby oběhla ko- lem slunce, vypočtena jest na je- den rok. Pojem trvání jednoho měsíce neb jednoho roku "dle vše- obecného n.ř. není však před- cházejícím výrokem přesně určitý. Přisně řečeno, jeden měsíc má 29.5305883 dní a jeden rok zahr- nuje v sobě 365 dní, 5 hodin, 48.75 minut. Jelikož však zlo- mky v kalendářním roku nemohou býti pro velké obtiže počítány, koná se tato procedura následujíc- im způsobem, aniz by se při tom vynechala jediná vteřina:

Rok kalendářní má 365 dní a rok sluneční 365 dní, 5 hodin a 48.75 minut a rok přestupný 366 dní. Průměrně má tedy rok 365 1/4 dne. Tím způsobem jest však napřed sluneční rok o 11 1/4 minu- ty každým rokem, což činí za sto roků 1,125 minut, čili 18 3/4 hodi- ny, tedy skorem den. Když se

vynechá každých sto roků přestu- pný den, odpadne sice těchto pře- bytečných 18 3/4 hodin, avšak ne- bude se dostávati 5/4 hodin, které do plného dne vynechaného pře- stupného roku schází. To vyrovná se tím způsobem, že každých 400 roků v posledním roce století počítán bude jeden přestupný rok, čímž nabyde se čtyřikrát 5/4 ho- diny, což činí právě jeden den, takže kalendář jest tímto způso- bem opět srovnán. Jinými slovy: Kalendář každých sto roků vne- cháosm jednoho přestupného roku jest o 5/4 hodiny pozadu, takže jest třeba každých 400 roků ko- nečný rok v století počítati za pře- stupný, jímž se nahradí onen scházející den.

Kalendář, dle něhož my se řídí- me, jest opraven papežem Řeho- řem XIII., jenž byl na koncilu Tridentském splnomocněn, aby provedl opravu kalendáře, jenž byl velice pochybený. Do té do- by totiž užívalo se kalendáře, se- staveného za panování Julia Caes- sara, po němž také nazývávaný kalendářem Julianským. Oprava kalendáře Julianského provedena byla však teprve až za 200 roků po koncilu Tridentském a tento opra- vený kalendář jmenujeme kalendá- řem Gregoriánským, jehož užívá nyní celý svět, vyjma Ruska, a- však i tato země pilně pracuje na tom, aby mohla přijati kalendář Gregoriánský. Úloha, jež reform- mou touto byla rozřešena, spočí- vala v tom, aby rovnodennost jar- ní byla zase přivedena na 21. břez- en jako za času koncilu Nikai- ského. Za tím účelem našli pa- pět, aby r. 1582 v říjnu bylo 10 dní vynecháno. a to tak, aby po 4. říjnu psalo se hned 15. října. Aby se chyba nemohla opakovati, bylo ustanoveno, že na přístě v každých 400 letech mají býti vy- nečány tři dni přestupné, jak jsme již uvedli a sice dle ná- sledujícího pravidla: roky saeku- lární (století ukončující) mohou býti jen tehdy přestupnými, jsou- li po vynečání nul čtyřmi dělitel- nými. Následkem toho jest rok 1900 rokem obyčejným a ne přestup- ným. Rozdíl mezi kalendářem Julianským a Gregoriánským, jenž obnášel od 5. října 1582 do 1. března r. 1700 deset dní, vzrůstá ovšem každým rokem saekulár- ním (jenž ukončuje století), v němž přestupný rok byl vynečán o jeden den. Jest tedy od 1. břez- na roku 1700 rozdíl 11 dní, od 1. března 1800 rozdíl 12 dní a od 1. 1900 do 28. února 2100 bude 13 dní.

Počátkem roku nového zdá se, že živel náš svobodomyšlný koneč- ně k nějaké soustavě práci měl by se odhodlati a činnost započíti. Či máme zase upadnouti v spánek, nyní kdy připraven k zostuzení našemu již druhý létek, z téhož ne- kalého pramene a s tímž nekalým úmyslem? Ukaže přec jednou, že nevísimajice sobě vylévat druhé strany a naprosto jimi povrhující, že mezi námi dosti nás, abychom konali dobré a prospěšné pro lid svůj, nežistně a svědomitě. K to- mu nevyhnutelně třeba práce organizované, práce soustavné, má- li býti účinnou.

Nuž k práci a činu!

Zařikáno ze "Blv. Am."

Nezáležti nám na tom, co placení pochopové zase na lid svůj vy- chrstnou i radíme, si jich vůbec ne- slímat, leda by opět v tisk anglic- ký zalezli, ale tolik všme, že potře- bujeme sami nevyhnutelně třeba, střediska žilvu svobodomyšlného, odkudž na prospěch jednotlivců důležitý i celku osvojení, by se pracovalo. V prvé řadě činnost naše obmezila by se ovšem na podporu časopisů svobodomyšl- ných a založení "Svobodné Obce". Organizace toho druhu vřetěbně by čelila a čeliti mohla, soustřeďující vše v nás dobré a obětímilové, žilvím zpátečnickým, ať již zouve se jakolivi. Nebylo by na čase u- činiti již nějaký vážný krok tím směrem?

Víme všichni co za, křivdu spá- cháno bylo na lidu našem pod fir- mou tak zvaného "Křesťanství", útok že vřel z města našeho a proto i odtud měli bychom zaháji- ti činnost, jež ukázala by, jak vlast- ní lidé naši o nás hlah, jak kví- dili nám, jak vše překročili s úmyslem, aby jen si hmotně sami pomohli. Ze tomu tak, dokazují ostatně žilva úřední, a vřtu žilvu našemu nejvíce jsou zadosťučně- ní. Nám hledte! Na kolik bylo pravdy v "sebevražedném letáku"? Ve Sponjeňích Státech roku 1899 spácháno 5340 sebevražď a z těch 49 Čechů větších i největších do-

hromady. Celkem bylo méně se- bevražď tohoto roku, nežli roku předcházejícího, jenž vykazoval 5920 případů. Roku 1898 spáchá- lo sebevražď 4155 mužů a 1185 žen. V poměru zabilo se nejvíce rukou vlastní lékařů a sice 38, ka- zatelů, "křesťanů" 9, právníků 7, bankéřů 6, herci 2, novinářů 7 a 2 profesoři. Příčiny sebevražď ve všech případech jsou různé, avšak ani v jednom prameni úřední neudávají: nevěru, jen vizte:

Table with 2 columns: Cause of suicide and Number of cases. Rows include: Zoufalství, okamžitý nával těžkomyslnosti (2573), Neznámo (1649), Šílenství (353), Alkoholisumus, pití (127), Špatné zdraví, nevyčlelitelné choroby (225), Nevěra, smilství a domácí sváry (191), Sklamaná láska (146), Obchodní nezdar (74).

Tak co tomu říkáte? Vždyť procento kazatelů, sebevrahů v porovnání s počtem jich v zemi této jest daleko horší, nežli procento uměle vyšroubované o českých spolcích podpůrných! A jakž dále, jen podvějme se na úřední sprá- vu koronerovu v Chicagu, toho Chi- caga, jež prý pravou českou Sodo- mou, kde každý z svobodomyšlný občan se — zabíjí na špinavém papíře ještě špicavějšilo letáku. "Denní Hlasatel" piše a čísla ta skluzno si zapamatovati, jsou zají- mavá a novým dokladem, jak "Bratrstvo" se u nás vyznamena- lo. —

Úřadovna koronerova v uplynul- ném roce celkem vyšetřovala 4700 případů úmrtí, konala 2163 inkve- stů a to nejvíce v červenci 220, v srpnu 206 a v červnu 194. Želez- nicemi bylo zabito 174 osob, pá- dem se zabilo 219 osob, při neště- stích na poličních drahách zhy- nulo 53 osob. Jiné příčiny násilné smrti byly opeřati, utonutí, elek- trika, alkoholism, zadužení, za- střelení a neštěstí na bicyklech. Z 274 lidí, zabitých na železnicích, bylo 12 cestujících a 64 zaměst- nanců. Křivozatky zavinily smrt 87 lidí, kdežto 53 osob bylo zabito když kráčely po kolejkách. Mezi zabitymi nešťastnou náhodou bylo 8 policajtů, 2 doktoři, 1 výpomoc- ný koroner, 3 právníci, 1 voják, 3 huđebníci atd.

Sebevražď spácháno 384; nejví- ce v srpnu 40, v červenci a červnu po 39 15 sebevrahů bylo mezi ro a 20 lety, 97 mezi 30 a 40, 88 mezi 40 a 50. Ze zoufalců bylo 290 mužského a 94 ženského pohlaví; 220 ženatých a 99 svobodných, 17 vdovců, 5 vdov a 4 rozvedení. Nej- více sebevražď spáchali Němci 120, Američané 118, Čechů a Švé- dů po 19, Irčanů 16. Zoufalci po většině se sprovodili se světa o- trávením a sice karbolovou kyselí- nou; ze 166 osob, které se otrávi- ly, 95 použilo k tomu kyseliny kar- bolové.

Vražď a zabití spácháno bylo 119, 90 způsobeno zastřelením, 14 prohlášeno za záhadné a 16 za pro- vedené v obraně života. 12 osob po zavraždění jiných se samo spro- vodilo se světa. 77 osob odkázá- no bylo pro vraždu velkoporéti a 3 pro spoluvinu. Z těch 65 bylo polapeno a 12 stále jest na svobo- dě.

Ze zprávy koronerovy nejlépe vysvítá bezpodstatnost útoku na Český živel svobodomyšlný a na chicagské Čestvo vůbec činných. Němci mají více než desítkrát to- lik sebevražď co Češi, ačkoliv jest jich zde asi pětkrátě tolik co nás. Švédvi je zde asi tolik co Čechů, jsou vesměs dobří křesťané, nalezí k sektám které nejbezohlednější útoky na Čechy podnikaly a přece mezi nimi našlo se právě tolik ne- šťastníků, kteří navolily se putová- ní slzavým údolím, jako mezi Če- chy.

To je nejpádnější důkaz, že útoky na Čechy vedené měly vznik svůj pouze v nicemém zášti a že ani v nejmenším neopřaly se o fakta. Tím politickým hodnějším je, že podnikány byli lidmi, kteří také k Čechům se hlásí.

Jistý lék proti croupu.

Essiálé neuvěříte poslední vědy se sdarom.

První známku croupu jest ochrap- tění a sponujeme-li to u dítk, má se to vzít za jisté znamení, že nemoc tu dostane. Po ochraptění následuje vřetěbní hrubý kašel. Dává-li se k užívání Chamberlain's Cough Remedy tak brzo jak dítk ochraptí, aneb i když se již kašel dostaví, předejde se onemocnění. Používá se ve mnoha třešlech domově v této zemi a neuká- me nikdy starostlivé matky, jež se jako neuvěděli o jediném případě, v kterém by se nebyl osvědčil vřetě- ným. Žádná jiná přípravina neob- řetě se vřetěbní tabovými vřetěbní, — 30 roků rovněž používá buh nadarou. Na prodej ve všech lékárnách